

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 12. maj 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Louise Degn Brammer
Sagsnr.: 2020-0037-0077
Dok.: 1476204

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 18 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terror-dømte) (L 130), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 30. april 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 18 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) (L 130):

”Vil ministeren yde teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, der indebærer, at politiet som led i gennemførelse af tilsynet kun kan skaffe sig adgang til og undersøge den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, samt undersøge, medtage og undersøge indholdet af breve og andre papirer og genstande, hvis der er en konkret mistanke om at den dømte ikke overholder et idømt opholdsforbud eller kontaktforbud, og der forinden er indhentet en retskendelse, og vil ministeren redegøre for sin holdning til et sådant ændringsforslag?”

Svar:

1. Jeg har forstået spørgsmålet således, at der ønskes teknisk bistand til et ændringsforslag, som indebærer, at politiets gennemførelse af tilsyn med et meddelt kontaktforbud efter den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 79 b, stk. 6, vil være omfattet af retsplejelovens regler om straffeprocessuelle indgreb med den konsekvens, at politiet alene kan foretage ransagning, beslaglæggelse og brevåbning, hvis der foreligger en mistanke.

Et sådant ændringsforslag kan formuleres som anført nedenfor.

2. Efter regeringens opfattelse indeholder lovforslaget i sin nuværende udformning de fornødne retssikkerhedsmæssige garantier, og regeringen kan derfor ikke støtte et ændringsforslag, der indfører et krav om, at politiets gennemførelse af tilsyn med et meddelt kontaktforbud vil være omfattet af retsplejelovens regler om straffeprocessuelle indgreb.

Formålet med politiets tilsyn er at sikre muligheden for en effektiv kontrol med, at den dømte overholder et meddelt kontaktforbud med henblik på ultimativt at forebygge nye terrorhandlinger. Tilsynet er herved af forebyggende og kontrollerende karakter, hvorfor det efter regeringens opfattelse ikke giver mening at indsætte et krav om, at politiet alene vil kunne foretage ransagning, beslaglæggelse og brevåbning, hvis der foreligger en konkret mistanke om et strafbart forhold. Et sådant krav må endvidere formodes at ville mindske den præventive effekt af kontaktforbuddet væsentligt.

Det bemærkes, at politiets gennemførelse af tilsyn med et meddelt kontaktforbud efter den foreslåede § 79 b, stk. 6, 2. pkt., vil være omfattet af retsikkerhedslovens bestemmelser om forvaltningens gennemførelse af

tvangsindgreb uden for strafferetsplejen, ligesom den dømte vil have adgang til at klage over politiets dispositioner i forbindelse med gennemførelsen af tilsyn. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, vil retsplejelovens bestemmelser om straffeprocessuelle indgreb skulle iagttages, hvis den dømte i forbindelse med tilsynet med rimelig grund mistænkes for at have begået et strafbart forhold. Det betyder, at politiet i en sådan situation som udgangspunkt vil skulle indhente en retskendelse for f.eks. at foretage en ransagning af den dømtes bolig, computer, telefon eller andet IT-udstyr.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

til

lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) (L 130)

Af (...):

Til § 1

00) I det under *nr. 1* foreslåede § 79 b, stk. 6, udgår 2. og 3. pkt.

[Indsættelse af retsplejelovens regler om straffeprocessuelle indgreb]

Bemærkninger til nr. 00

Med ændringsforslaget udgår den foreslåede § 79 b, stk. 6, 2. og 3. pkt.

Det indebærer, at politiet alene vil kunne foretage ransagning, beslaglæggelse og brevåbning som led i gennemførelsen af tilsynet med et meddelt kontaktforbud efter retsplejelovens regler om straffeprocessuelle indgreb. Det vil således bl.a. være en betingelse, at der foreligger en konkret mistanke om et strafbart forhold, f.eks. mistanke om at den dømte har overtrådt kontaktforbuddet.

Forslaget indebærer, at politiet alene kan skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelse efter reglerne om ransagning i retsplejelovens kapitel 73.

Der sondres i retsplejelovens § 793 mellem på den ene side ransagning af boliger, husrum, dokumenter, papirer og lignende, samt indholdet af aflåste genstande, jf. bestemmelsens stk. 1, nr. 1, og på den anden side andre genstande samt lokaliteter uden for husrum, jf. bestemmelsens stk. 1, nr. 2.

Ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en mistænkt har rådighed over, må kun foretages, hvis den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og ransagningen må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen, jf. § 794, stk. 1. Ved ransagning omfattet af § 793, stk. 1, nr. 1, dvs. bl.a. af boliger og andre husrum, kræves tillige, enten at sagen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf, eller at der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen, jf. § 794, stk. 2.

Ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, kan ske med samtykke fra den pågældende. I så fald er ransagningen i medfør af § 795, stk. 1, 1. pkt., ikke omfattet af retsplejelovens kapitel om ransagning. Er der ikke givet samtykke, kan ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, kun ske, såfremt efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf, og der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen, jf. § 795, stk. 1, 2. pkt.

Forslaget indebærer endvidere, at politiet alene kan foretage undersøgelse af breve og andre papirer og genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold efter reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 og reglerne om indgreb i meddelelshemmeligheden i retsplejelovens kapitel 71.

Beslaglæggelse kan efter retsplejelovens § 801, stk. 1, foretages 1) til sikring af bevismidler, 2) til sikring af det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation og bøde, 3) til sikring af forurettedes krav på tilbagelevering eller erstatning og 4) når tiltalte har unddraget sig sagens videre forfølgning. Der sondres mellem genstande, som en mistænkt har rådighed over, og gods, som en mistænkt ejer, jf. retsplejelovens § 802, stk. 1 og 2. Efter bestemmelsens stk. 3 kan breve dog alene udleveres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 71, jf. nærmere nedenfor.

Beslaglæggelse af genstande, som en mistænkt har rådighed over, kan ske, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis eller bør konfiskeres, eller ved lovovertrædelser er frataget nogen, som kan kræve den tilbage, jf. retsplejelovens § 802, stk. 1.

Beslaglæggelse af gods, som en mistænkt ejer, kan ske, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre det offentlige krav på sagsomkostninger, konfiskationskrav efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 3, og § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., bødekraft eller forurettedes krav om erstatning i sagen, jf. retsplejelovens § 802, stk. 2.

Indgreb i meddelelseshemmeligheden ved at åbne og gøre sig bekendt med indholdet af breve, telegrammer og andre forsendelser (brevåbning) kan alene ske efter reglerne i retsplejelovens kapitel 71, jf. lovens § 780, stk. 1, nr. 5.

Brevåbning må kun foretages, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at der gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt, indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen og efterforskningen bl.a. angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, jf. retsplejelovens § 781, stk. 1. Brevåbning kan desuden foretages, hvis der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at der i forsendelsen findes genstande, som bør konfiskeres, eller som ved en forbrydelse er fravendt nogen, som kan kræve dem tilbage.

Der gælder for både ransagning, beslaglæggelse og brevåbning et proportionalitetsprincip, jf. henholdsvis retsplejelovens § 797, § 805 og § 782.

Afgørelse om ransagning vedrørende de i § 793, stk. 1, nr. 2, nævnte genstande eller lokaliteter, som en mistænkt har rådighed over, træffes af politiet, jf. retsplejelovens § 796, stk. 1. Endvidere kan politiet træffe beslutning om at foretage ransagningen, hvis den mistænkte, hvis husrum, lokaliteter eller genstande ransagningen retter sig mod, meddeler skriftligt samtykke hertil, jf. § 796, stk. 5.

I andre tilfælde træffes afgørelse om ransagning ved rettens kendelse, jf. § 796, stk. 2. Politiet kan dog træffe beslutning om at foretage ransagningen, såfremt undersøgelsens øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, jf. § 796, stk. 3. I disse tilfælde forelægger politiet, hvis den, hvis husrum, lokaliteter eller genstande ransagningen retter sig mod, fremsætter anmodning herom, snarest muligt og senest inden 24 timer sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes.

Afgørelse om beslaglæggelse og brevåbning træffes af retten ved kendelse, jf. henholdsvis retsplejelovens § 806, stk. 2, og § 783, stk. 1. Som ved ransagning kan afgørelsen dog træffes af politiet, hvis indgrebets øjemed ellers ville forspildes, jf. henholdsvis § 807, stk. 4 og § 783, stk. 4.